

KOMISIJA ZA PREPREČEVANJE KORUPCIJE

REPUBLICA SLOVENIJA

Številka: 06264-1/2013/3

Datum: 9.1.2014

OBDOBNO POROČILO

O IZVEDENIH POSTOPKIH UGOTAVLJANJA NASPROTJA INTERESOV V OBDOBJU OD OKTOBRA DO DECEMBRA 2013

Na podlagi SMERNIC ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z dne 28.3.2013 potrdi senat Komisije za preprečevanje korupcije (v nadaljevanju: komisija) naslednje obdobjno poročilo o izvedenih postopkih ugotavljanja nasprotja interesov v obdobju oktober-december 2013.

- **Komisija je pri preverbi spoštovanja določb o dolžnem izogibanju nasprotju interesov v času od oktobra do decembra 2013 obravnavala 25 zadev in v 3 primerih ugotovila, da so bile te določbe kršene, v 9 zadevah kršitev ni ugotovila, v 11 zadevah je zavrnila obravnavo zadeve in hkrati 1 zadevo odstopila pristojnemu organu, 2 zadevi pa je zavrnila.**
- **Komisija je v obdobju od oktobra do decembra 2013 na področju nasprotja interesov izdala 5 odločb o prekršku, v vseh postopkih je bila izrečena globa; v tem obdobju sta bila uvedena in še nezaključena 2 postopka o prekršku.**

A. UVODNO POJASNILO

Institut dolžnega izogibanja nasprotju interesov oziroma odpravljanja tega nasprotja je namenjen spodbujanju transparentnosti ter poštenega delovanja v procesih in postopkih izvrševanja javne oblasti pri opravljanju javnih funkcij in opravljanju javnih zadev. Ta institut od posameznika zahteva, da se izloči iz obravnave in odločanja v vseh zadevah, v katerih je poleg (ali namesto) javnega interesa, ki ga je kot uradna oseba dolžan zasledovati po uradni dolžnosti, prisoten (tudi) njegov zasebni interes ali vsaj videz, da njegov zasebni interes vpliva na objektivno in nepristransko opravljanje javnih funkcij in nalog; ali pa da vse relevantne okoliščine v zvezi s tem razkrije svojemu predstojniku (ali komisiji, če predstojnika nima), in počaka na odločitev. S tem se zagotavlja in dviga integriteta, pa tudi ugled ne le konkretnega posameznika in subjekta, ki ga predstavlja, ampak tudi javnih institucij in javnega sektorja kot celote.

B. PRAVNI OKVIR IZVEDBE POSTOPKOV

Določbe ZIntPK, ki urejajo dolžno izogibanje nasprotju interesov so subsidiarne narave in se uporabljajo le, če dolžnega izogibanja nasprotju interesov za posamezne kategorije subjektov ne ureja drug zakon. Določbe ZIntPK o nasprotju interesov se po izrecni zakonski določbi ne uporabljajo za postopke, v katerih je izločitev uradne osebe urejena z drugim zakonom – kot na primer za dolžno izločitev uradnih oseb, ki vodijo postopke po Zakonu o splošnem upravnem postopku, saj je izločitev uradne osebe urejena v ZUP.

ZIntPK nasprotje interesov opredeljuje kot okoliščine, v katerih zasebni interes uradne osebe vpliva ali ustvarja videz, da vpliva na nepristransko in objektivno opravljanje njenih javnih nalog (12. točka 4. člena).

Zasebni interes uradne osebe skladno s 13. točko 4. člena ZIntPK pomeni premoženjsko ali nepremoženjsko korist zanjo, za njene družinske člane¹ in za druge fizične ali pravne osebe, s katerimi uradna oseba ima ali je imela osebne, poslovne ali politične stike.

Premoženjska korist zajema nepremičnine, premičnine oziroma kakršnokoli drugo korist, ki jo je mogoče denarno ovrednotiti (delovno razmerje, pogodbeno delo, sejnine, denarne nagrade, potovanja ipd.); nepremoženjska korist pa zajema druge oblike koristi, ki jih sicer ni mogoče neposredno denarno ovrednotiti, predstavljajo pa v konkretnem primeru dodano vrednost za prejemnika (usluge, priznanja, reference, status, funkcija, izobrazba, ipd.).

V 37. členu ZIntPK je urejena dolžnost uradne osebe, da mora biti pri opravljanju svojih nalog in službe pozorna na vsako dejansko ali možno nasprotje interesov in mora storiti vse, da se mu izogne. ZIntPK kot uradne osebe opredeljuje funkcionarje, uradnike na položaju in druge javne uslužbenke, poslovodne osebe in člane organov upravljanja, vodenja in nadzora v subjektih javnega sektorja (10. točka 4. člena).

Uradna oseba, ki med izvajanjem svoje službe ali funkcije zazna dejansko ali možno nasprotje interesov, se mora temu izogniti na enega od naslednjih načinov:

- tako, da se v celoti izloči iz obravnave in odločanja oziroma opravljanja delovnih nalog v povezavi s konkretnim primerom in o tem nemudoma obvesti predstojnika (in v primeru kolektivnega organa odločanja tudi ostale člane); ali
- tako, da začasno prekine z delom na zadevi in o nasprotju interesov nemudoma obvesti predstojnika (če tega nima, pa komisijo), ki oceni, ali je nasprotje interesov podano ali ne oziroma ali bi videz nasprotja interesov v konkretnem primeru lahko v taki meri ogrozil integriteto in zakonitost izvajanja javne funkcije oziroma službe, da je potrebna izločitev uradne osebe.

Uradna oseba, ki se sama ne izloči oziroma ki svojega predstojnika (ali komisije) ne obvesti takoj o nasprotju interesov oziroma možnosti, da bi do njega lahko prišlo, je odgovorna za prekršek po 10. alineji prvega odstavka 77. člena ZIntPK.

C. METODOLOGIJA IN POSTOPEK UGOTAVLJANJA KRŠITEV

Komisija je dne 28.3.2013 sprejela SMERNICE ZA OBRAVNAVO ZADEV S PODROČJA NASPROTJA INTERESOV št. 06269-2/2013/1 z namenom poenotenja vodeneja postopkov in obravnave zadev s področja ugotavljanja nasprotja interesov in vodenja postopkov o prekrških. Navedene smernice so tudi podlaga za pripravo in sprejem obdobjnih poročil o izvedenih postopkih na področju nasprotja interesov. Komisija vodi postopke ugotavljanja nasprotja interesov na podlagi prijave ali po lastni pobudi.

V okviru obravnave se pridobijo vsi potrebni podatki za oceno, ali so v konkretnem primeru izpolnjeni elementi definicije nasprotja interesov iz 12. in 13. točke 4. člena ZIntPK. Ugotovitve v zvezi s tem se pripravijo za obravnavo na seji senata komisije. Šteje se, da je do prve obravnave na seji senata zadeva v fazi predhodnega preizkusa. Ugotovitve z zavzetim stališčem glede obstoja nasprotja interesov ali suma

¹ Družinski člani uradne osebe so po določbi 7. točke 4. člena ZIntPK njen zakonec, otroci, posvojenci, starši, posvojitelji, bratje in sestre (ne glede na to, ali živijo v skupnem gospodinjstvu z uradno osebo) ter osebe, ki z uradno osebo živijo v skupnem gospodinjstvu ali v zunajzakonski skupnosti.

tega nasprotja se praviloma ne pošiljajo v izjasnitev obravnavanim osebam (posledično se tudi ne objavijo na spletnih straneh KPK), ampak so podlaga za presojo o uvedbi prekrškovnega postopka. Navedene ugotovitve še ne pomenijo uvedenega postopka ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja skladno z 39. členom ZIntPK.

Kadar gre za primer, v katerem bi bilo glede na dejansko stanje primerno, da se ugotovitve komisije javno objavijo iz preventivnih, edukativnih in podobnih razlogov, se pripravi osnutek ugotovitev in se po sprejemu na seji senata pošlje v izjasnitev obravnavani osebi oziroma osebam. Nosilec zadeve, ki meni, da gre za takšen primer, se o tem predhodno posvetuje s senatom komisije (pisno po elektronski pošti ali na seji senata pod točko razno). Senat komisije lahko tudi samostojno odredi, da se pripravi osnutek ugotovitev in pošlje v izjasnitev obravnavni osebi oziroma osebam.

Šteje se, da je z odločitvijo o pripravi osnutka ugotovitev oziroma o pošiljanju ugotovitev v izjasnitev (gl. prejšnji odstavek) uveden postopek ugotavljanja dejanskega obstoja nasprotja interesov in posledic tega nasprotja iz 39. člena ZIntPK. V tem primeru se po zaključenem postopku izvedejo tudi ukrepi, predvideni v 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

Načrti preiskav se v zadevah s področja nasprotja interesov ne pripravljajo.

Prekrškovne postopke v zadevah nasprotja interesov zaradi zagotavljanja enotne prakse praviloma vodi pooblaščenka za nasprotje interesov. V primeru, da se v zadevah, zaključenih po prvem odstavku teh smernic, ne uvede prekrškovni postopek, mora pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa o tem obvestiti senat komisije, ki odloči o morebitni izvedbi postopka po 2. odstavku 39. člena ZIntPK.

D. STATISTIČNI PODATKI IZVEDENIH POSTOPKOV

(i) Skupno število vseh obravnavnih primerov in kršitev

Kot obravnavane zadeve se za potrebe tega obdobjnega poročila štejejo zadeve, obravnavane na seji senata komisije ali zadeve, katerih obravnava je zaključena z uradnim zaznamkom o zavrnitivi ali zavrženju izven seje senata komisije. Te zadeve v evidenci SPIS niso nujno evidentirane kot rešene zadeve, saj je nadaljnji postopek odvisen od okoliščin posameznega primera - komisija bodi si čaka na povratne informacije oseb ali organov v zvezi z izvedenimi ukrepi, odpravljanjem tveganj ali na povratne informacije drugih pristojnih organov, ki so jim bile zadeve odstopljene.

Komisija je v obdobju od meseca oktobra do decembra 2013 obravnavala 25 zadev s področja nasprotja interesov. Od tega je bilo vseh 25 zadev evidentiranih kot prijava nasprotja interesov.

(ii) Zadeve obravnavane na seji senata

Od 25 zadev je bilo 12 zadev obravnavanih na seji senata komisije, in sicer:

- v 3 zadevah je bilo ugotovljeno nasprotje interesov,
- v 9 zadevah ni bilo ugotovljenega nasprotja interesov oz. kršitve predpisov s tega področja.

(iii) Ugotovljene kršitve

Analiza 3 primerov, v katerih je bila ugotovljena **kršitev dolžnega izogibanja nasprotju interesov** nasprotje kaže naslednje:

- 06211-64/2013: Ugotavljanje nasprotja interesov občinskih svetnikov, ki sta na seji občinskega sveta glasovala glede postopka pridobitve stavbe s funkcionalnimi zemljišči, ki je v lasti družbe, katere družbenika sta tudi občinska svetnika. V obravnavanem primeru, ko je eden ob občinskih

svetnikov na seji občinskega sveta predstavljal hkrati tudi stališča družbe, so podane okoliščine nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.

- 06211-69/2013: Ugotavljanje nasprotja interesov župana pri poslovanju občine s poslovnim subjektom, katerega lastnik in direktor je oseba, s katerim ima župan, po lastni izjavi, osebne stike. Župan je podpisal dva akta o poslovnem sodelovanju s tem poslovnim subjektom, zato se je po oceni komisije znašel v okoliščinah nasprotja interesov. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.
- 06211-77/2013: Ugotavljanje nasprotja interesov pri javni uslužbenki javnega zavoda, ki je hkrati članica sveta zavoda, v okoliščinah, ko je kot skrbnica podjemne pogodbe podpisala obračunski list (iz naslova podjemne pogodbe) za osebo, s katero ima osebne stike ter v okoliščinah, ko je kot članica sveta glasovala ter podpisala sklep o imenovanju v.d. direktorice, s katero je imela oz. ima poslovne stike. Senat komisije je predlagal tudi preučitev pogojev za uvedbo postopka o prekršku pooblaščenim uradni osebi komisije.

Komisija je dne 1.10.2013 prejela sodbo Okrajnega sodišča v Ljubljani št. ZSV 2235/2012-2403 v zadevi o prekršku po prvem odstavku 77. člena ZIntPK. Sodišče je pritrdilo odločbi prekrškovnega organa, ki je kršitelja spoznal odgovornega, da kot uradna oseba družbe v 100-odstotni lasti države ni o okoliščinah nasprotja interesov (da se je na objavljeno delovno mesto v družbi prijavila njegova hči) pisno obvestil svojega predstojnika. V trenutku, ko se je seznanil s tem, da je kot kandidatka za razpisano delovno mesto predlagana njegova hči, se je kršitelj znašel v okoliščinah, ki pomenijo ne le možnost nastanka nasprotja interesov, ampak gotov nastanek nasprotja interesov v trenutku, ko bi moral kot član uprave družbe (so)odločati o sprejemu sklepa o izbiri svoje hčere ali kakorkoli drugače sodelovati v tem izbirnem postopku. V tem trenutku je skladno s prvim odstavkom 38. člena ZIntPK nastopila obveznost pisnega obveščanja predstojnika o teh okoliščinah. Opustitev te obveznosti izpolnjuje znake prekrška iz 10. alineje prvega odstavka 77. člena ZIntPK. Kršitelju je bila izrečena globa, ki jo je sodišče spremenilo tako, da je storilcu izreklo opomin. Sodba je pomembna tudi z vidika pripoznave pisne obličnosti obvestila o nasprotju interesov. Uradne osebe pogosto zatrjujejo, da so predstojnika o okoliščinah nasprotja obvestile pisno ali pa, da gre pri vztrajanju po obličnosti obvestila za »ozko« razlaganje zakona. Sodišče je pritrdilo stališču komisije, da je pisna oblika obvestila obligatorna in ne gre za ozko razlaganje zakona.

(iv) Zadeve obravnavane izven seje senata

Izven seje senata je bilo obravnavanih 13 zadev, in sicer:

- v 11 zadevah je bila zavrnjena obravnava zadeve, hkrati pa je komisija ostopila 1 zadevo v reševanje pristojnemu organu,
- 2 zadevi je komisija zavrгла.

Analiza 11 primerov, katerih obravnava je bila zavrnjena kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v 3 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo zaradi poteka časa – od uradnih dejanj uradne osebe je minilo več kot 2 leti,
- v 5 primerih komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker v prijavi ni bilo vsebine, ki bi kazala na resen sum kršitve določb ZIntPK,
- v 1 primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker komisija zaradi subsidiarne uporabe ZIntPK ni bila pristojna za presojo zadeve,
- v 1 primeru komisija zadeve ni sprejela v obravnavo, ker je bila zadeva z enako vsebino v preteklosti že obravnavana.

Analiza 2 primerov oz. prijav, ki jih je komisija zavrгла kaže, da so bili razlogi za zavrnitev naslednji:

- v enem primeru je bilo ugotovljeno, da je gra zgoj za izražaneje mnenja,

- v zadnjem primeru pa je bila prijava zavržena kot anonimna in neverodstojna.

(v) Skupno število uvedenih prekrškovnih postopkov

Zaradi kršitve 38. člena ZIntPK so pooblaščenice osebe komisije v letu 2012 uvedle 18 postopkov o prekršku, vsi postopki so zaključeni (dokončno ali vsaj na prvi stopnji), oktobra 2013 je bila izdana zadnja odločba o prekršku, v kateri je bila izrečena globa.

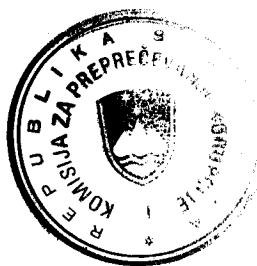
V letu 2013 je bilo uvedenih 23 postopkov o prekršku, od tega je bilo izdanih 19 odločb o prekršku in eno pisno opozorilo, v 4 postopkih je bila vložena zahteva za sodno varstvo.

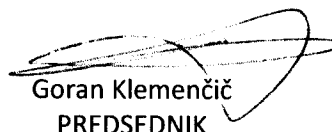
V obdobju od oktobra do decembra 2013 je bilo izdanih 5 odločb, v 5 postopkih je bila izrečena globa. V tem obdobju sta bila uveden še 2 postopka o prekršku, ki še nista zaključena, 1 postopek je bil uveden januarja 2013 in še ni zaključen.

(vi) Skupno število pravnih mnenj s področja dolžnega izogibanja nasprotju interesov

V obdobju od oktobra do decembra 2013 je komisija izdelala 25 pravnih mnenj na podlagi prejetih vprašanj zainteresiranih posameznikov in organov oziroma organizacij.

Senat Komisije za preprečevanje korupcije v sestavi: Goran Klemenčič (predsednik), Rok Praprotnik (namestnik predsednika) in dr. Liljana Selinšek (namestnica predsednika) je na seji dne 14. 1 2014 soglasno potrdil pričujoče poročilo.

Goran Klemenčič
PRESEDNIK

Vložiti:

- zbirka dok. gradiva.

